

Sygn. akt I C 730/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

zaoczny w stosunku do pozwanych J. K. (1) i A. K. (1)

Dnia 6 listopada 2013r

Sąd Okręgowy w Siedlcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Andrzej Kirsch

Protokolant st. sek. sąd. Joanna Makać

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013r w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa E. K.

przeciwko J. Ś., J. K. (1), A. K. (2), C. K., H. K., Z. K., A. K. (1), L. Z., E. R., B. R., A. K. (3) i A. N.

o ustalenie

I. powództwo oddała,

II. postępowanie w stosunku do pozwanej B. R. umarza.

Sygn. akt I C 730/12

UZASADNIENIE

W dniu 18 czerwca 2012r wpłynął do Sądu Okręgowego w Siedlcach pozew E. K., w którym wniosła o ustalenie, że W. K. (1), syn (...) urodzony w dniu (...) w M., zmarły w dniu (...)w W., ujawniony w skróconym akcie zgonu Urzędu Stanu Cywilnego(...) W. (...)– jest tożsamą osobą z W. K. (2), synem M. i F. urodzonym w dniu (...) w M., zmarłym w dniu (...)w W., ujawnionym w skróconym akcie zgonu Urzędu Stanu Cywilnego m. st. W. za numerem (...).

Pozew został wniesiony przeciwko J. Ś., J. K. (1), A. K. (2), C. K., H. K., Z. K., A. K. (1), L. Z., E. R., B. R., A. K. (3) i A. N..

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie toczy się postępowanie o stwierdzenie praw do spadku po spadkodawcy K. K., zmarłym w dniu(...)w W.. Sprawa oznaczona jest sygnaturą I Ns 136/12. Zdaniem powódki, w sprawie tej pojawił się nierozwiązany dotychczas problem dotyczący pochodzenia zmarłego K. K.. Według jednych dokumentów był on synem W. K. (1) i A. K. (4) z domu S., zaś według innych był on synem W. K. (2). Wątpliwości dotyczą również ustalenia rzeczywistego pochodzenia W. K. (2) jako syna M. i F., nie zaś (...) (jak to wynika z treści aktu zgonu(...)). Powódka stwierdziła, że konieczność ustalenia tożsamości W. K. (1) dotyczy zarówno ustalenia jego rzeczywistego nazwiska, jak i danych personalnych jego rodziców, tak aby możliwe było stwierdzenie istnienia pokrewieństwa pomiędzy nim, spadkodawcą K. K. oraz pozwanymi w niniejszej sprawie. Powódka podała, że W. K. (2) zmuszony był dokonać zmiany swojego nazwiska na (...) z powodu negatywnych doświadczeń z okresu I W. Światowej i obawy przed represjami. Pierwotne dokumenty W. K. (2) uległy zniszczeniu i w ich miejsce sporządzone zostały nowe – zawierające nieprawdziwe nazwisko i nieprawdziwe dane jego rodziców. Powódka podała, że zaistniała potrzeba wyjaśnienia tych rozbieżności i wydanie przez Sąd orzeczenia

ustalającego, że W. K. (1) syn (...), urodzony w dniu (...) w M. jest tożsamą osobą z W. K. (2) synem M. i F., urodzonym w dniu (...) w M.. Powódka stwierdziła, że orzeczenie uwzględniające powództwo będzie podstawą do stwierdzenia niezgodności aktu stanu cywilnego – aktu zgony USC(...). W. nr (...) – z rzeczywistością i będzie to skutkowało następczym sprostowaniem tego aktu. Orzeczenie Sądu wydane w oparciu o treść art. 189 kpc będzie podstawą do wpisania wzmianki w aktach stanu cywilnego. Powódka stwierdziła ponadto, że nazwisko i pochodzenie człowieka jest elementem jego prawa stanu, które to prawo należy do kategorii praw osobistych człowieka (art. 23 i 24 kc). Podała, że jej interes prawny w dochodzeniu niniejszego roszczenia wyraża się w konieczności wykazania pokrewieństwa w stosunku do spadkodawcy K. K., ale również ustalenia kręgu spadkobierców uprawnionych do dziedziczenia po nim. Chodzi również o uzyskanie obiektywnej ochrony wobec niepewności stanu prawnego lub prawa oraz istnienia sprzeczności między stanem rzeczywistym a stanem wynikającym z aktów stanu cywilnego.

W dniu 19 września 2012r wpłynęła do akt sprawy odpowiedź na pozew pozwanych A. K. (3) i A. N., w której wniosły one o oddalenie powództwa i obciążenie powódki kosztami procesu. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniosły, że dowody zgłoszone przez powódkę w pozwie zawierają tak znaczące rozbieżności i sprzeczności, że nie mogą być uznane za wystarczające do uwzględnienia powództwa. Stwierdziły, że W. K. (1) (ojciec K. K.) nigdy nie prostował swojego nazwiska na K., choć żył 75 lat do dnia 17 czerwca 1969r. Zarzuciły również, że niniejsze roszczenie zmierza faktycznie do sprostowania aktów stanu cywilnego i dlatego też winno być rozpatrywane w drodze postępowania administracyjnego (k. 23-24).

Na rozprawie w dniu 26 września 2012r pełnomocnik powódki skonkretyzował powództwo i wniósł o ustalenie, że **W. K. (1)** syn (...), urodzony w dniu (...) w M., zmarły w dniu (...) (...)w W., jest tożsamą osobą z **W. K. (2)** synem M. i F. z domu(...), urodzonym w dniu (...) marca (lub(...))w F. N. (k. 42v).

Pozew w stosunku do pozwanej B. R. został cofnięty (k. 42v).

Pozwani J. Ś., C. K., pełnomocnik pozwanego A. K. (2) – córka J. B., H. K., Z. K. i L. Z., uznali powództwo (k. 43).

W dniu 9 kwietnia 2013r wpłynęło do akt sprawy pismo procesowe pełnomocnika powódki, w którym podtrzymał żądanie w taki sposób, w jaki zostało skonkretyzowane na rozprawie w dniu 26 września 2012r. Dodatkowo stwierdził, że jego roszczenie nie jest i nie zmierza do uzyskania sprostowania treści aktu stanu cywilnego, ani ustalenia treści tegoż aktu. Pełnomocnik podniósł, że tryb postępowania nieprocesowego o sprostowanie lub unieważnienie aktu stanu cywilnego jest właściwy tylko wówczas, gdy niezgodność treści aktu z rzeczywistym stanem rzeczy nie wpływa na stan cywilny osoby, której dotyczy. We wszystkich innych wypadkach właściwy jest tryb procesu. Ponieważ nazwisko i pochodzenie człowieka jest elementem jego prawa stanu, które to prawo należy do kategorii praw osobistych człowieka, dlatego podlegają one ochronie również w drodze powództwa o ustalenie na podstawie art. 189 kpc. Pełnomocnik podniósł, że w niniejszej sprawie nie chodzi wyłącznie o sprostowanie brzmienia nazwiska zmarłego, a także daty i miejsca jego urodzenia oraz danych jego rodziców i dlatego też nie jest możliwe poprzestanie wyłącznie na trybie postępowania nieprocesowego o sprostowanie aktu stanu cywilnego W. K. (1) (k. 120-122).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żeliborza w Warszawie toczy się postępowanie o stwierdzenie praw do spadku po K. K., zmarłym w dniu(...)w W., synu W. K. (1) i A. S.. K. K. urodził się w dniu (...)w miejscowości M.. Sprawa oznaczona jest sygnaturą I Ns 136/12.

Postanowieniem z dnia 8 marca 1951r wydanym w sprawie Ns 680/51, Sąd Powiatowy w Sokołowie Podlaskim ustalił istotną treść aktu urodzenia K. K., sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego przy parafii (...)w M. w 1935r.

Ojcem K. K. był W. K. (1), który urodził się w(...)w miejscowości M., a zmarł w dniu(...)w W.. Rodzicami W. K. (1) byli L. K. i W..

W dniu(...)w miejscowości N. urodził się J. K. (2). Jego rodzicami byli M. K. i F. z domu(...). Z kolei w dniu (...)w miejscowości N. urodził się brat J. W. K., którego rodzicami byli również M. K. i F. z domu (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów: poświadczonego tłumaczenia z języka rosyjskiego (k. 9 i 11), wniosku o stwierdzenie praw do spadku w sprawie I Ns 136/12 Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza w Warszawie, odpisy skróconego aktu zgonu J. K. (2) (k. 55), pism Urzędu Stanu Cywilnego Miasta S. W. Wydziału Archiwum (k. 60, 136 i 139), odpisu zupełnego aktu zgonu W. K. (1) (k. 61-61v), odpisu zupełnego aktu zgonu K. K. (k. 62-62v), karty zgonu K. K. i oświadczenia J. K. (1) z dnia 14 kwietnia 2011r (k. 66), odpisu zupełnego aktu urodzenia K. K. (k. 69-69v), postanowienia Sądu Powiatowego w Sokołowie Podlaskim z dnia 8 marca 1951r (k. 71), częściowych zeznań świadka S. Z. (k. 109-110).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia praw do spadku po spadkodawcy K. K.. Sprawa oznaczona jest sygnaturą I Ns 136/12.

Z dokumentów w postaci odpisów zupełnych aktów zgonu wynika, że **K. K.** był synem W. K. (1) i A. K. (4) z domu S., urodził się w dniu 24 sierpnia 1933r w miejscowości M., a zmarł w dniu(...) (...)w W.. Z kolei ojciec spadkodawcy – **W. K. (1)** był synem L. K. i W., urodził się w dniu(...)w miejscowości M., a zmarł w dniu (...)w W..

Powódka E. K. stwierdziła, że w trakcie postępowania spadkowego ujawniły się wątpliwości dotyczące rzeczywistego pochodzenia spadkodawcy K. K. oraz jego ojca W. K. (1). W ocenie powódki, zaistniała konieczność ustalenia tożsamości W. K. (1), tj. zarówno ustalenia jego rzeczywistego nazwiska, daty i miejsca urodzenia oraz danych personalnych jego rodziców. Uzyskanie oczekiwanego rozstrzygnięcia ma posłużyć, zdaniem powódki, do wykazania pokrewieństwa pomiędzy W. K. (1) (K.), K. K. (K.) oraz osobami pozwanymi w niniejszej sprawie. Powódka stwierdziła, że „podstawą powództwa jest nie tylko interes prawny spadkobierców po zmarłym K. K. w wykazaniu istnienia pokrewieństwa, aby w ten sposób możliwe było wykazanie kręgu spadkobierców po nim, ale również interes prawny w uzyskaniu obiektywnej ochrony wobec niepewności stanu prawnego lub prawa i istnienia sprzeczności między stanem rzeczywistym a stanem wynikającym z aktów stanu cywilnego” (k. 4 – uzasadnienie pozwu). Jako podstawa prawna dochodzonego roszczenia wskazany został art. 189 kpc.

Artykuł 189 kpc stanowi, że „powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny”. Zatem w sprawach o ustalenie wnoszonych na podstawie art. 189 kpc, Sąd ma obowiązek badania z urzędu, czy istnieje interes prawny powoda uzasadniający oparcie powództwa na wskazanym przepisie, gdyż interes prawny jest materialnoprawną przesłanką takiego powództwa. Interes prawny dotyczy szeroko rozumianych praw oraz stosunków prawnych i występuje on z reguły wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Pojęcie interesu prawnego powinno być również interpretowane z uwzględnieniem szeroko pojmowanego dostępu do sądów w celu zapewnienia należytej ochrony prawnej. Zatem brak będzie interesu prawnego w sytuacjach, kiedy równocześnie występuje inna forma ochrony praw powoda. W doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że interes prawny zachodzi, **jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości**. Zatem nie ma interesu prawnego ten, kto może poszukiwać ochrony prawnej w drodze powództwa o zasądzenie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych, bądź w drodze innego postępowania.

Celem ustalenia, czy powódka E. K. rzeczywiście ma interes prawny w dochodzeniu przedmiotowego roszczenia, należało odpowiedzieć na pytanie, jaki wpływ miałyby rozstrzygnięcie wydane w niniejszej sprawie na dane zawarte w aktach stanu cywilnego K. K. i W. K. (1). Oczywistym było w sprawie, że intencją powódki było doprowadzenie do sporządzenia przez właściwy urząd stanu cywilnego „nowego” aktu zgonu, stwierdzającego, że ojcem K. K. był **W. K.**

(2) syn M. i F. z domu (...), urodzony w dniu (...) marca (...)w F. N., zmarły w dniu (...)w W.. Tym samym, celem powódki było wyeliminowanie z obrotu prawnego aktu zgonu numer (...), sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego m. st. W., stwierdzającego, że **W. K. (1) syn (...), urodzony w dniu (...) w miejscowości M., zmarł w dniu (...)w W.** . Z kolei, uzyskanie aktu zgonu W. K. (2) o treści oczekiwanej przez powódkę, miało doprowadzić do wykazania pokrewieństwa w stosunku do K. K. (K.) i W. K. (1) (K.) w sprawie o stwierdzenie praw do spadku toczącej się przez Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie.

Zgodnie z art. 670 kpc „sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą (...)”. Ustalenie danych personalnych spadkodawców i spadkobierców może się opierać na odpisach aktów stanu cywilnego mających tzw. wyłączność dowodową co do zdarzeń w nich stwierdzonych. Stosownie do treści art. 4 ustawy z dnia 29 września 1986r – „prawo o aktach stanu cywilnego” – akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych. Oznacza to, że fakt urodzenia, małżeństwa, zgonu oraz innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny, może być wykazany wyłącznie za pomocą takich właśnie dokumentów. Jeżeli zaistnieje taki stan, że dane w aktach stanu cywilnego nie odpowiadają rzeczywistości, to najpierw należy przeprowadzić postępowanie na podstawie art. 30-33 powyższej ustawy, ponieważ sąd spadku nie może samodzielnie ustalać okoliczności objętych aktami stanu cywilnego jako przesłanki rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie powódka E. K. zaprezentowała stanowisko, że dane zawarte w akcie zgonu W. K. (1), wydanego przez Urząd Stanu Cywilnego (...). W. za numerem (...), nie odpowiadają rzeczywistości. Twierdziła, że niezgodność dotyczy nazwiska, ponieważ prawidłowe winno brzmieć (...) nie zaś (...), miejsca i daty urodzenia – prawidłowo „**(...)) (...) F. N.**” nie zaś „(...)w miejscowości M.”, oraz danych personalnych rodziców – prawidłowo „**M. i F. z domu** (...) nie zaś (...).

Stosownie do treści art. 4 przywołanej powyżej ustawy – „akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych; ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym”. Zgodzić należy się ze stanowiskiem pełnomocnika powódki, że na gruncie art. 4 ustawy „Prawo o aktach stanu cywilnego” – należy rozgraniczyć tryb procesu i postępowania nieprocesowego dla dochodzenia niezgodności z prawdą treści aktu stanu cywilnego.

Właściwy tryb do dochodzenia niezgodności z prawdą aktu stanu cywilnego regulują przepisy art. 30-32 ustawy. Artykuł 33 stanowi, iż „w sprawach określonych w art. 30-32 orzeka sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego”. Jednym z tego rodzaju postępowań jest postępowanie w przedmiocie unieważnienia aktu stanu cywilnego, które może mieć miejsce, gdy akt stanu cywilnego stwierdza zdarzenie niezgodne z prawdą lub gdy uchybienia powstałe przy sporządzeniu aktu zmniejszają jego moc dowodową. W tym miejscu należy zauważyć, że stan cywilny człowieka kształtują dwie grupy zdarzeń: zdarzenia naturalne (urodzenie i zgon) oraz zdarzenia prawne, a wśród nich czynności prawne (uznanie dziecka lub zawarcie małżeństwa) i orzeczenia sądowe (np. orzeczenie przysposobienia lub rozvodu). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że posługując się w art. 30 ustawy terminem „zdarzenie”, ustawodawca odniósł się wyłącznie do zdarzeń podstawowych, które spowodowały sporządzenie aktu stanu cywilnego. Zatem zgodnie z art. 30 ustawy, akt stanu cywilnego podlega unieważnieniu tylko wtedy, gdy stwierdza niezgodne z prawdą zdarzenie podstawowe, kreujące stan cywilny i powodujące sporządzenie aktu (urodzenia, zgonu lub zawarcia małżeństwa). Z taką sytuacją niewątpliwie nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, ponieważ żadna ze stron niniejszego procesu nie kwestionowała zdarzenia podstawowego, jakim był zgon W. K. (1). Kwestionowane było jego nazwisko, miejsce i data urodzenia oraz dane personalne jego rodziców. Jak jednak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 marca 1992r (I CRN 20/92) – „(...) inne przypadki niezgodności aktu z rzeczywistością – chodzi , rzecz jasna, o niezgodność pierwotną, występującą już w dacie sporządzenia aktu – związane ze zdarzeniami mającymi wpływ na stan cywilny osób i dotyczące w istocie tylko elementów aktu (np. miejsce lub data zdarzenia, dane o rodzicach osoby, nazwisko itp.) **mogą być jedynie przedmiotem sprostowania uregulowanego w przepisie art. 31 prawa o aktach stanu cywilnego (...)**”. Jeżeli chodzi natomiast o tryb postępowania procesowego, to będzie on właściwy w takim zakresie, w jakim ustawodawca przewidział w art. 425-458 kpc odrębny tryb dla dochodzenia praw stanu cywilnego. Chodzi o tryb postępowania dla spraw małżeńskich i spraw ze stosunków

pomiędzy rodzicami i dziećmi. W uzasadnieniu uchwały z dnia 10 maja 1994r (III CZP 65/94) Sąd Najwyższy stwierdził – „(...) W procesie natomiast sąd orzeka w sprawach o ustalenie nieistnienia małżeństwa w przypadku, gdy wprawdzie została sporządzony akt małżeństwa, ale oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński zostało złożone bez zachowania wymagań. Podobnie w procesie, w trybie postępowania odrębnego w sprawach ze stosunku między rodzicami a dziećmi, sąd orzeka w sprawach o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka oraz o unieważnienie uznania. Droga procesu jest więc właściwa wtedy, gdy chodzi o ustalenie lub zaprzeczenie macierzyństwa. Droga procesu jest także właściwa wtedy, gdy chodzi o zaprzeczenie ojcostwa w przypadku, gdy mąż matki, wpisany w akcie urodzenia dziecka, nie mógł być ojcem dziecka. Podobnie, gdy chodzi o unieważnienie uznania dziecka z powodu wady oświadczenia mężczyzny, który je uznał lub oświadczenia osoby, której zgoda była potrzebna do ważności uznania, albo gdy mężczyzna, który dziecko uznał, nie jest ojcem dziecka, oraz jeśli chodzi o sądowe ustalenie ojcostwa w przypadku, gdy w chwili sporządzania aktu urodzenia ojciec nie był znany. (...) Na podstawie wyroków wydanych w tych sprawach zmiany z nich wynikające wpisuje się do aktów stanu cywilnego w formie wzmianek dodatkowych (...)”.

Poza wskazanymi powyżej przykładami orzeczeń kreujących stan cywilny człowieka, należy również wskazać rozstrzygnięcie o ustalenie płci człowieka. W orzecznictwie oraz doktrynie prawa cywilnego przeważa pogląd, że płeć człowieka jest elementem jego prawa stanu, które to prawo należy do kategorii praw osobistych człowieka, chronionych przez przepisy kodeksu cywilnego, w szczególności art. 23 i 24 kc. Stąd wniosek, że poczucie przynależności do danej płci może być uznane za dobro osobiste i jako takie podlega ochronie w drodze powództwa o ustalenie na podstawie art. 189 kpc. Stanowisko takie potwierdził Sąd Najwyższy m.in. w postanowieniu z dnia 22 marca 1991r (III CRN 28/91) orzekając, iż „W przypadku ustalenia w wyroku, że nastąpiła zmiana płci człowieka, orzeczenie takie działa ze skutkiem ex nunc i jest podstawą do ujawnienia tej okoliczności w aktach stanu cywilnego w formie wpisu dodatkowego na podstawie art. 21 ustawy z 1986r – Prawo o aktach stanu cywilnego”.

Mając na uwadze poczynione powyżej rozważania, należy stwierdzić, że nawet w przypadku uwzględnienia powództwa i ustalenia, że **W. K. (1) jest osobą tożsamą z W. K. (2) synem M. i F. z domu(...), urodzonym w dniu (...)** marca (...)**w F. N.**, orzeczenie takiej treści nie byłoby podstawą do ujawnienia tej okoliczności w akcie stanu cywilnego w formie wzmianki w oparciu o przepisy ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego. Ponadto, w oparciu o takie orzeczenie nie byłoby możliwe ani unieważnienie aktu zgonu (...), sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego m. st. W., jak też sprostowanie tego aktu. Co więcej, wyrok ustalający tożsamość osób nie przesądzałby, które dane, czy te wynikające z aktu zgonu W. K. (1) (nr (...)), czy też te zawarte w orzeczeniu Sądu, są prawidłowe. Mimo takiej konstrukcji żądania w niniejszej sprawie, należy podnieść, że faktycznym zamiarem powódki było zakwestionowanie istotnych elementów aktu zgonu W. K. (1), istniejących pierwotnie, a więc już w dacie sporządzenia tego aktu, tj. nazwiska W. K. (1), daty i miejsca urodzenia oraz danych personalnych jego rodziców. Ja podniesiono powyżej, tego rodzaju niezgodności aktów stanu cywilnego z rzeczywistością mogą być przedmiotem sprostowania uregulowanego w art. 31 ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego. Prowadzi to do wniosku, że powódka E. K. nie wykazała interesu prawnego w dochodzeniu przedmiotowego roszczenia, ponieważ skutek w postaci uprawomocnienia się wyroku o ustalenie nie zapewniłby ochrony jej prawnie chronionych interesów. Nie zakończyłby również definitywnie istniejącego „sporu” i nie byłby podstawą uzyskania odpisu aktu zgonu o oczekiwanej przez powódkę treści.

Mimo, iż powyższe ustalenia i argumentacja byłyby wystarczające do odmowy udzielenia powódce ochrony prawnej, osobnym zagadnieniem było to, czy E. K. podolała obowiązkowi wykazania tożsamości pomiędzy W. K. (1) a W. K. (2) synem M. i F. z domu (...). Stosownie bowiem do treści art. 6 kc – „ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne”. Otóż na powyższe pytanie należy udzielić odpowiedzi przeczącej. Powódka załączyła do pozwu poświadczone tłumaczenie z języka rosyjskiego, z którego wynika, że **W. K. (2) urodził w folwarku N. w dniu (...), a jego rodzicami byli M. K. i F. z domu (...)** (k. 9). Z kolei z nadesłanego przez Wydział Archiwum Urzędu Stanu Cywilnego Miasta S. W. – odpisu zupełnego aktu zgonu **W. K. (1) – wynika, że urodził się on w (...)****w miejscowości M., a jego rodzicami byli L. K. i W.** (k. 61-61v). W. K. (1) został również ujawniony w odpisie zupełnym aktu zgonu K. K. jako jego ojciec (k. 62-62v). Rozbieżności w oby przywołanych powyżej dokumentach dotyczą więc: nazwiska nieżyjących osób, miejsca i daty ich urodzenia oraz danych personalnych ich rodziców. W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że wskutek negatywnych przeżyć z okresu

I Wojny Światowej oraz obawy przed represjami, W. K. (2) zmienił nazwisko na (...). Ponadto, wskutek celowego zniszczenia pierwotnych dokumentów, w ich miejsce sporządzone zostały nowe, ale zawierające nieprawdziwe dane dotyczące imion rodziców oraz miejsca i daty urodzenia. W ocenie Sądu Okręgowego, na podniesione przez powódkę okoliczności brak jest w sprawie jakichkolwiek obiektywnych i wiarygodnych dowodów. Dowodów takich nie mogą stanowić zeznania przesłuchanych w sprawie świadków.

Zeznania świadka W. A. dotyczyły w zasadzie osoby (...). Świadek stwierdził, że J. K. (2) miał syna o imieniu W., ale nie miał wiedzy, czy miał on też brata o tym samym imieniu. Świadek nie wiedział też, kiedy i gdzie urodził się J. K. (2) oraz jak mieli na imię jego rodzice. Zeznał, że J. K. (2) zamieszkał w miejscowości B. w okresie okupacji (II Wojna Światowa) i był znajomym jego rodziców. W ocenie Sądu, zeznania świadka W. A. były całkowicie nieprzydatne do czynienia ustaleń dotyczących ewentualnej „tożsamości” osób W. K. (2) i W. K. (1).

W podobny sposób wypada również ocenić zeznania świadka J. Z.. Co prawda, zeznała ona, że „W. K. (1) to jest mój sąsiad, on nazywał się W. K. (2)”, ale w zestawieniu z dalszą częścią jej zeznań, twierdzenia świadka okazują się być całkowicie niewiarygodne. W dniu przesłuchania J. Z. miała 86 lat i wielokrotnie powoływała się na „brak pamięci”. Świadek nie była w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie „jaki był rok i miesiąc” w dniu, w którym została przesłuchana (k. 109). J. Z. stwierdziła, że „W. K. (2) był jej sąsiadem w okresie, kiedy mieszkała w miejscowości B., że urodził się on na terenie Polski i nadal żyje”. Biorąc pod uwagę, że jak wynika z odpisu zupełnego aktu zgonu – W. K. (1) zmarł w W. w 1969r, a tych okoliczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu, trudno nawet snuć przypuszczenia, na temat jakiej osoby o nazwisku (...) mówiła w swoich zeznaniach J. Z..

Bardziej szczegółowe zeznania złożył mąż J. S. Z.. Stwierdził on, że znał J. K. (2), który pochodził z P., a sprowadził się do miejscowości B.. Świadek zeznał, że J. K. (2) miał brata W. K. (2), który z kolei pochodził „ze wschodu, zza B.”. Świadek w swoich zeznaniach użył w odniesieniu do W. nazwiska (...) tłumacząc, że w „ich języku” nazwisko brzmiało (...). W dalszej części stwierdził jednak, że „W. zmienił sobie nazwisko, ale nie zna szczegółów, bo był wtedy małym chłopcem”. W ocenie Sądu, nie sposób stwierdzić, czy mówiąc o nazwisku (...) świadek miał na myśli wymowę nazwiska (...) w języku, którym posługiwano się na wschodzie (za B.), czy też rzeczywiście znany mu W. K. (2) zmienił nazwisko na (...). Również w przypadku zeznań S. Z. trudno snuć przypuszczenia, o jakiej rodzinie K. mówił, skoro jak sam stwierdził – „tam było kilka rodzin K.”. Co jednak dla sprawy najistotniejsze, S. Z. nie miał wiedzy ani o miejscu i dacie urodzenia osoby, którą nazywał (...), ani też o danych personalnych jego rodziców.

Zdaniem Sądu, nie sposób na podstawie tak lakonicznych zeznań, tak dalece ingerować w prawa stanu osoby zmarłej w 1969r, aby przesłankowo, na potrzeby rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie twierdzić, że ujawniony w akcie zgonu nr(...) W. K. (1) w rzeczywistości miał na nazwisko (...), że nie urodził się w dniu(...)w miejscowości M., a w rzeczywistości urodził się w(...)w F. N., i że jego rodzicami nie byli L. K. i W., a byli nimi M. K. i F. z domu (...). Tego rodzaju ustalenia absolutnie nie znajdowałyby potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i byłyby niczym innym, jak dowolną, a nie swobodną – opartą na przepisach prawa, wiedzy i doświadczeniu życiowym – oceną dowodów.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Sąd na podstawie art. 189 kpc jako niezasadne powództwo oddalił.

Sąd uznał również za bezskuteczne uznanie powództwa dokonane przez pozwanych J. Ś., C. K., H. K., Z. K., L. Z. oraz pełnomocnika pozwanego A. K. (2) – córkę J. B.. Zgodnie z art. 213 par. 2 kpc „ sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa”. Jak wynika z treści powyższego przepisu, skuteczność dokonanego uznania zależy od jego zgodności z prawem i zasadami współzycia społecznego oraz od celu uznania, jest ono bowiem bezskuteczne, jeżeli będzie zmierzać do obejścia prawa. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności niniejszej sprawy, wyłącznym powodem, dla którego pozwani uznali powództwo, była chęć uzyskania odpisu aktu zgonu na nazwisko (...) o oczekiwanej przez pozwanych treści, aby następnie w sprawie o stwierdzenie praw do spadku (I Ns 136/12), toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w Warszawie, wykazać pokrewieństwo wobec tej osoby. W ocenie Sądu, taka motywacja, zwłaszcza w zestawieniu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, nie zasługuje na aprobatę

i tym samym oświadczenie pozwanych o uznaniu powództwa musiało zostać zakwalifikowane jako zmierzające do obejścia prawa.

Na koniec należy stwierdzić, że z uwagi na fakt, iż pozwani J. K. (1) i A. K. (1) nie wzięli udziału w sprawie i nie odnieśli się do żądania pozwu, wyrok wydany w stosunku do nich był zaoczny. W związku z cofnięciem pozwu w stosunku do pozwanej B. R., postępowanie wobec niej zostało umorzone.